

Ερνέστος Δωδέ [Ernest Daudet]

Ο Κατάσκοπος (Marthe) [απόσπασμα: πρ. Α' σκ. 1-2]

Δράμα εις πράξιν μίαν

Ακρόπολις Φιλολογική, Αθήνα

1. τμ. 1, τχ. 31 (28 Αυγούστου 1888), σ. 487-488

2. τμ. 1, τχ. 32 (4 Ιουλίου 1888), σ. 506-508

1.

Ο ΚΑΤΑΣΚΟΠΟΣ

Δράμα εις μίαν πράξιν

(Ἐκ τῶν τοῦ Ἑρνέστου Λωδὲ)

Πρόσωπα

ΙΑΚΩΒΟΣ. — 50 ἐτῶν.

ΜΑΡΘΑ, σύζυγός του. — 28 ἐτῶν.

ΟΡΛΑΝΔΟΣ. — 26 ἐτῶν.

ΙΩΣΗΦ, ὑπηρέτης.

(Οἰκία ἐν χωρίῳ, οὐχὶ μακρὰν πεδίου μάχης. Αἴθουσα διεσκευασμένη μετὰ τινος κομψότητος. Εἰς ἀπόστασιν μιλίων τινῶν ἀντηχοῦσι τὰ τηλεβόλα. Πλησιάζει ἡ νύξ).

ΣΚΗΝΗ Α'.

(Ἡ Μάρθα, ὄρθια παρὰ τῷ παραθύρῳ. Ὁ Ἰάκωβος εἰσέρχεται ἐκ τῆς θύρας τοῦ βάρους).

ΜΑΡΘΑ. Λοιπὸν; Τί νέα, Ἰάκωβε;

ΙΑΚΩΒΟΣ. Τίποτε! Ἀλλὰ μάχονται δύο λεύγας μακρὰν ἀπ' ἐδῶ, καὶ περικυκλούμεθα πανταχόθεν.

ΜΑΡΘΑ. Περικυκλούμεθα;

ΙΑΚΩΒΟΣ. Ὁ ἐχθρὸς ἐνεκατεστάθη εἰς τὸ χωρίον· πρὸ ὀλίγου δὲ ἐτουφέκισε δύο ἀπεσταλμένους μας ὡς κατασκόπους.

ΜΑΡΘΑ. Σὲ ἰκετεύω, Ἰάκωβε, μὴ ἐξέλθῃς... Μία δυστυχία συμβαίνει τόσον εὐκολα!

ΙΑΚΩΒΟΣ (τείνων τὸ οὖς). Καὶ τὸ τηλεβόλον δὲν σιωπᾷ!...

ΜΑΡΘΑ. Πόσον αἶμα, θεέ μου! Δυστυχεῖς στρατιῶται!

ΙΑΚΩΒΟΣ. Εἶνε ὀλιγώτερον ἀξιολύπητοι ἀπὸ ἡμᾶς. Πολεμοῦν διὰ τὴν πατρίδα, κάμνουν τὸ κα-

θῆκόν των, τὸ καθῆκον πάντων. Ἐνίοτε. Μάρθα, ἀργίζομαι καὶ κατὰ σοῦ...

ΜΑΡΘΑ. Κατ' ἐμοῦ;

ΙΑΚΩΒΟΣ. Ναι, διότι, ἐάν δὲν ἦσο σὺ, θὰ ἤμην καὶ ἐγὼ ἐκεῖ κάτω, μὲ τὸ τουφέκι εἰς χεῖρας, κατὰ τῶν ἐχθρῶν.

ΜΑΡΘΑ. Ἐγὼ δὲ τί θὰ ἐγινόμην;

ΙΑΚΩΒΟΣ. Θὰ μ' ἐπερίμενες ἐδῶ.

ΜΑΡΘΑ. Καὶ ἂν δὲν ἐπέστρεφες! Ἡ ἐάν σ' ἐπανέφερον πληγωμένον ἢ νεκρόν;... Ἀλλως τε, δὲν εἶσαι στρατιώτης.

ΙΑΚΩΒΟΣ. ὦ! Μάρθα! Στρατιώτης ἢ οὐ, αὐτὴ εἶνε ἡ ὥρα καθ' ἣν πάντες ὀφείλουν νὰ εἶνε διὰ τὴν πατρίδα των.

ΜΑΡΘΑ. Ναι, οἱ νέοι, οἱ ἰσχυροὶ... ἀλλὰ, εἰς τὴν ἡλικίαν σου!

ΙΑΚΩΒΟΣ. Πῶς! Εἰς τὴν ἡλικίαν μου; Μήπως εἰς τὰ πενήντα ἔτη εἶνέ τις γέρον; (Φέρων ζωρῶς τὴν δεξιὰν ἐπὶ τῆς καρδίας), Ἀχ!

ΜΑΡΘΑ. Βλέπεις;... Ὑποφέρεις ἐκ τῆς συγκινησίσεως, καὶ θέλεις νὰ πολεμήσῃς!...

ΙΑΚΩΒΟΣ (ἀπωθὼν αὐτὴν γλυκέως). Δὲν εἶνε τίποτε.

ΜΑΡΘΑ. Ἐχεις ἀνάγκην ἀναπαύσεως, ἡσυχίας, ἀναπαυτικῆς ζωῆς... Διὰ τοῦτο ἤθελον ν' ἀναχωρήσωμεν ὅτε ἦτο ἀκόμη καιρὸς...

ΙΑΚΩΒΟΣ. Ν' ἀναχωρήσωμεν!... Καὶ ἡδυνάμην;... Δὲν σοὶ ἀρκεῖ λοιπὸν ὅτι μ' ἔκαμες νὰ παραιτηθῶ τῶν σχεδίων μου;

ΜΑΡΘΑ. Ἰπποτικὴ παραφροσύνη, ἀλλὰ παραφροσύνη Ἐπρόκειτο νὰ διοργανώσῃς σῶμα ἐθελοντῶν, νὰ ριφθῆς εἰς τὰ δάση καὶ νὰ πολεμήσῃς... Δὲν τὸ ἐπέτρεψα, καὶ ἔκαμα καλὰ... Δὲν θὰ ἀντεῖχες οὔτε οὐτὼ ἡμέρας εἰς τοιαύτην ζωὴν... Αἱ μακροὶ πορεῖται, τὸ ψῦχος, ἡ πείνα θὰ σ' ἐφόνευον... Ἐάν δὲ τὰ βάραινα θὰ ἐφείδοντο τῆς ζωῆς σου, δὲν θὰ ἐφείδετο ἐπίσης καὶ ὁ ἐχθρὸς... Ἰάκωβε, μὴ ἔσο ὀργισμένος κατ' ἐμοῦ δι' ὅσα μοὶ ἐνέπνευσεν ἡ πρὸς σὲ ἀγάπη μου... Δὲν παρημέλησα ὅμως τὸ καθῆκόν μου, οὔτε σὺ τὸ ἰδικόν σου... Ἡ ὑπόληψίς σου μοὶ εἶνε προσφιλέως ὅσῳ καὶ ἡ ζωὴ σου, καὶ δὲν ἤθελον βεβαίως ὅπως ἡμέραν τινα ἐκείνοι, οἵτινες σὲ ἀγαποῦν καὶ σ' ἐκτιμοῦν, σὲ κατηγορήσωσι διότι ἔπραξες κακὰ καὶ σὲ δεῖξωσι διὰ τοῦ δακτύλου. Ἡ ἡλικία σου καὶ ἡ φιλάσθενος ὑγεία σου σ' ἐκράτησαν ἐδῶ, ἀλλὰ δὲν ἐδείχθης ἐγωῖστῆς, δὲν παρέστης ἀδιάφορος εἰς τὰς θλίψεις τῆς πατρίδος σου· ἡ δὲ οἰκία σου αὕτη πλήρης πληγωμένων, καὶ αἱ φροντίδες τὰς ὁποίας ἐπιδαψιλεύεις αὐτοῖς, θὰ ὀμιλήσωσι δυνατὰ περὶ τοῦ πατριωτισμοῦ σου, ἐάν τις ἐτόλμα ν' ἀμφισβητήσῃ περὶ αὐτοῦ. Μὴ δὲν ἔχω δίκαιον;

ΙΑΚΩΒΟΣ. Ἀφ' οὗ τὸ λέγεις σὺ, οὐδεμίαν πλέον αἰσθάνομαι τύψιν συνειδότητος... (παύσας). Δὲν θὰ σιωπήσῃ λοιπὸν, τὸ κατηραμένον τοῦτο τηλεβόλον; ὦ! πῶς ἤθελον νὰ μάθω τί συμβαίνει! Ἀρκεῖ ἡ μάχη νὰ μὴ γίνῃ εἰς τὸ μέρος τοῦτο...

ΜΑΡΘΑ. Τί ἔχεις νὰ φοβῆσαι; Ἡ οἰκία μας,

μεταβληθεῖσα εἰς νοσοκομεῖον, εἶνε οὐδέτερον ἔδαφος, τὸ ὁποῖον πάντες θὰ σεβασθοῦν.

ΙΑΚΩΒΟΣ. Τίς εἰξεύρει!... Νικητὴς ἢ φεύγων, ὁ στρατιώτης ὅστις ἐπιστρέφει ἐκ τῆς μάχης καὶ τοῦ ὁποῖου αἱ χεῖρες εἶνε ἀκόμη μαῦραι ἀπὸ τὴν πυρίτιδα ἢ κόκκιναι ἀπὸ τὸ αἶμα, δὲν αἰσθάνεται εὐκόλως τὴν εὐπλαγχνίαν, καί, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐάν μὲν κρῶνῃ, πυρπολεῖ... ἐάν δὲ πεινᾷ ληλατεῖ... Εἶνε ὁ πόλεμος!

ΜΑΡΘΑ. Θὰ διαφύγωμεν τοὺς κινδύνους τούτους. Καὶ θὰ εἶνε ἀπλῆ δικαιοσύνη... Μὴ δὲν εἴχομεν καὶ ἡμεῖς τὸ μέρος μας τῶν θλίψεων καὶ τῶν ἠθικῶν δυστυχημάτων! Ἡ ἄγνοια ἐν τῇ διατελοῦμεν τῶν συμβαινόντων, τὸ θέαμα τῶσων δυστυχιῶν, ἢ ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τόσα προσφιλῆ ὄντα...

ΙΑΚΩΒΟΣ (σκεπτικῶς). Εἶνε ἀληθές...

ΜΑΡΘΑ. Καὶ ἔπειτα, ἢ θέα τῶν πληγωμένων ἐκείνων!... Πρὸ ὀλίγου μετέβην εἰς τὸ θερμοκήπιον διὰ νὰ φέρω ξαντὰ καὶ ταινίας εἰς τὸν ἰατρόν. Ἦσαν ἐκεῖ τριάκοντα περίπου πληγωμένοι, ἐξηπλωμένοι ὃ εἰς πλησίον τοῦ ἄλλου, ἐπὶ τῶν στρωμάτων καὶ τοῦ ἀχύρου, ἐσχισμένοι τὰς ἐσθῆτας, ρυπαροὶ ἐκ τῆς λάσπης, αἱματωμένοι τὸ πρόσωπον. ὀλολύζοντες... Τί λυπηρὰ σκηνή!

ΙΑΚΩΒΟΣ. Δὲν ἔμεινες, βεβαίως;

ΜΑΡΘΑ. Ὁ ἰατρὸς δὲν ἤξευρε πλέον τί νὰ κάμῃ. Ὁ ἓνας τὸν ἐφώναζεν ἀπ' ἐδῶ, ὁ ἄλλος ἀπ' ἐκεῖ... Ἐπρόκειτο δὲ νὰ κάμῃ σπουδαίαν ἐγχείρησιν... Τὸν ἐβόηθησα.

ΙΑΚΩΒΟΣ (συγκεκρινημένος). Ἀγαπητή μου!...

ΜΑΡΘΑ. Ὁ πάσχων ἦτο νεανίας δεκαοκτὼ μάλις ἔτων, παιδίον σχεδόν. Ὅτε ὁ ἰατρὸς τὸν ἐπλησίασεν, ὁ πληγωμένος μὲ εἶδεν... Ἐγνώριζεν ἤδη τὴν τύχην του... Ὁ πυρετὸς καὶ ὁ φόβος εἶχον διαστείλῃ τὰς κόρας τῶν ὀφθαλμῶν του... ὅταν μὲ εἶδε, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἔγειναν ἀκόμη μεγαλύτεροι. — Θὰ σὰς ἀποκαιμήσω, φίλε μου, τῷ εἶπεν ὁ ἰατρὸς, καὶ οὕτω δὲν θὰ ὑποφέρετε διόλου. Τὸ νῆμα ἀνῆ'θεν εἰς τὸ ὠχρὸν μέτωπον τοῦ δυστυχούς, ὡσεὶ δὲ ἡ παρουσία μου ἐξήγαγε τὴν φιλοτιμίαν του, ἀνέκραξε: — Νὰ μὲ ἀποκαιμήσητε; Οὐδέποτε! Θέλω νὰ ἰδῶ πῶς θὰ κάμῃτε. Ἡ ἐγχείρησις δὲν ὑπῆρξε μακρὰ, ὅτε ὁμως ἐτελείωσεν, ὁ δυστυχὴς ἦτο ἐξηνητημένος. — Ζήτω ἢ Γαλλία! ἀνέκραξε καὶ ἐλειποθύμησεν.

ΙΑΚΩΒΟΣ. Ἐγεις μεγαλητέραν δύναμιν ἀφ' ὅσων ὑπέθετον.

ΜΑΡΘΑ. ὦ! ἂν εἶχες καὶ σὺ ὅσων ἐγὼ, δὲν θὰ σ' ἐβλεπον τόσον τεθλιμμένον.

ΙΑΚΩΒΟΣ. Καὶ πῶς νὰ μὴ εἶμαι τεθλιμμένος; Ἡ πατρίς κινδυνεύει! ἠττάται!

ΜΑΡΘΑ. Ὅχι, ὄχι· ἢ θλίψις, περὶ τῆς ὁποίας σοὶ ὁμιλῶ, ἔχει ἄλλην αἰτίαν...

ΙΑΚΩΒΟΣ. Τί λέγεις, Μάρθα;

ΜΑΡΘΑ. Τὴν ἀλήθειαν.

ΙΑΚΩΒΟΣ. Ἀπατάσαι.

ΜΑΡΘΑ. Ἰάκωβε, σὺ ἔχεις ἓνα μυστικόν. Δὲν εἶνε σήμερον ποῦ τὸ ἐννοῶ. Τὸ ἐνόησα πρὸ ἐνός ἔτους,

πρὶν ἀρχίσῃ ὁ πόλεμος. Δὲν ἀγαπᾷς πλέον τὴν μικρὰν σου Μάρθαν;

ΙΑΚΩΒΟΣ. Δὲν σ' ἀγαπῶ πλέον;... Καὶ διατί νὰ μὴ σὲ ἀγαπῶ;... Μὴ δὲν εἶσαι ἡ ζωὴ μου; Δὲν μοὶ ὀφείλῃς τὰ πάντα; Δὲν σ' ἔσωσα, ὀρφανὴν καὶ ἀσθενῆ ἀπὸ τὸν θάνατον; Δὲν ὑπῆρξα διδάσκαλός σου καὶ πατήρ; Δὲν σὲ περιέβαλα δι' ἀνέσεως καὶ ὑπολήψεως, δίδων σοὶ τὸ ὄνομά μου καὶ τὰ πλοῦτή μου; Δὲν σὲ κατέστησα εὐτυχῆ δι' ὅλης τῆς ἀγάπης τῆς ψυχῆς μου;... Δὲν σ' ἀγαπῶ!... Εἰπέτε καλλίτερον ὅτι σ' ἀγαπῶ παραπολύ!...

ΜΑΡΘΑ. ὦ! τοῦτο δὲν θὰ τὸ εἶπω ποτέ, Ἰάκωβέ μου!

ΙΑΚΩΒΟΣ. Σὲ ἀγαπῶ ὅπως ὁ καλλιτέχνης ἀγαπᾷ τὸ ἔργον του, καὶ ὅτε, πρὸ δέκα ἡδὴ ἔτων, καίτοι μεγάλη ὑπῆρχε μετὰξὺ ἡμῶν διαφορὰ ἡλικίας, ἐδέχθης νὰ θέσης τὴν χειρὰ σου ἐντὸς τῆς ἰδικῆς μου, διὰ νὰ πληρώσης, ὡς ἔλεγες, διὰ τοῦ δώρου τοῦ ἑαυτοῦ σου, τὰς φροντίδας, δι' ὧν περιέβαλα τὴν παιδικὴν σου ἡλικίαν, μοὶ ἐνέπνευσες φλογερὸν καὶ ἀληθῆ ἔρωτα, ὁ ὁποῖος δὲν θὰ σβεσθῇ εἰμὴ μετὰ τῆς ζωῆς μου.

ΜΑΡΘΑ. Ἀλλὰ, τότε, ἀφ' οὗ καὶ ἐγὼ σὲ ἀγαπῶ, ποία εἶνε λοιπὸν ἡ αἰτία τῆς θλίψεώς σου; Ἐγεις τινὰ μ' ἐπιπλήξῃς;

ΙΑΚΩΒΟΣ (ἀνασκιρτών). Νὰ σ' ἐπιπλήξω! Διατί Μάρθα, τοιαύτην ἐρώτησιν;

ΜΑΡΘΑ (τεταραγμένη). Ζητῶ...

ΙΑΚΩΒΟΣ (σοβαρῶς). Ἐγὼ δὲν ζητῶ· ἐάν εἶμαι λυπημένος, τὰ γεγονότα, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων ζῶμεν, ἐξηγοῦσι τὴν θλίψιν μου...

ΜΑΡΘΑ. Τὸ καταλαμβάνω· ἀλλὰ μὲ βεβαίως, ὅτι αὕτη εἶνε ἡ μὴν αἰτία;

ΙΑΚΩΒΟΣ. Σοὶ τὸ βεβαίω.

ΜΑΡΘΑ. Καὶ ὅτι μὲ ἀγαπᾷς πάντοτε;

ΙΑΚΩΒΟΣ. Ὅτι σὲ ἀγαπῶ πάντοτε.

ΜΑΡΘΑ (κατ' ἰδίαν). Δὲν θὰ μάθω τίποτε. (Θεωρεῖ ἐκ τοῦ πρὸς ἀριστερὰν παραθύρου) Θεέ μου!

ΙΑΚΩΒΟΣ. Τί συμβαίνει;... Πάλιν πληγωμένοι;... Δυστυχεῖς νέοι!

ΜΑΡΘΑ. Τρέχω νὰ τοὺς παραλάβω.

ΙΑΚΩΒΟΣ. Πήγαινε, φιλότατη μου· ἔρχομαι ἀμέσως. (Ἡ Μάρθα ἐξέρχεται.)

(ἀκολουθεῖ)

2. Ο ΚΑΤΑΣΚΟΠΟΣ

Δράμα εἰς μίαν πράξιν

('Εκ τῶν τοῦ Ἐρρίστου Δωδὲ)

(Συνέχεια)

Σ Κ Η Ν Η Ι Ι

ΙΑΚΩΒΟΣ (μόνος). Ἐπιγύμνη. Μίαν λέξιν ἀκόμη καὶ θὰ ἐπροδιδόμην... Δὲν ἠδυναμην ὁμως νὰ τῆ εἶπω ὅτι ἤμην τόσοσ παράτρων καὶ ἀθλιος, ὥστε νὰ ὑποπτεύσω περὶ τοῦ ἔρωτός της... Δὲν ἠδυναμην νὰ τῆ εἶπω, καὶ δὲν θὰ νῆ εἶπω ποτὲ ὅτι εἶμαι τόσοσ δυστυχῆς ὥστε δὲν δύναμαι — καὶ ὅταν ἡ ἀθώότης της διαφαίνεται ἐξ ὄλου αὐτῆς τοῦ βίου καὶ ἐκ τῆς πρὸς ἐμὲ ἀφοσιώσεώς της — νὰ ἐκδιώξω ἐκ τῆς καρδίας μου τὸν εἰσχωρήσαντα δισταγμόν... Ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνης εἶνε ἐδῶ... μὲ καίει, μοὶ δηλητηριάζει τὴν ζωὴν, μοὶ ἀφαίρει τὴν ἡσυχίαν... Ὡ! πόσαισ φοραῖς ἠθέλησα νὰ τὴν καταστρέψω... διότι ἐνωῶ ὅτι μετ' αὐτῆς θὰ ἐξτφανίζοντο καὶ αἱ τρομεραὶ καὶ μυσταραὶ μου ὑποψία!... Ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθην!... Πῶσ εἶνε γελοῖοι καὶ μάταιοι οἱ ἀνθρωποὶ! Πρὸ δέκα ἐτῶν ἤδη εἰς ἄγγελος καθηται παρὰ τῆ ἐστία μου, καὶ μὲ καθίστησι εὐτυχῆ διὰ τῶν φιλημάτων, διὰ τῶν θωπειῶν του, διδων μοὶ τὸν παρὰ χεῖρας ἐπὶ τῆς γῆς. Ὁ θεὸς μὲ ἠγάπησε τόσοσ, ὥστε ἐμείκυνε τὴν νεότητά μου μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης... καὶ ἡ σύζυγός μου, κατὰ εἰκοσιν ἴτη νεωτέρα ἐμοῦ, δὲν μ' εὐρίσκει πολὺ γεγηρακότα δι' αὐτήν. Ἡ ἐνωσίς μας δὲν ἠυλογήθη... δὲν ἔχομεν τέχνα, εἶνε ἀληθῆς: ἀλλ' ἡ ἀφοσιώσις της κατέστη τόσοσ εὐφυῆς χάριν ἐμοῦ, ὥστε μοὶ φαίνεται ὅτι ἔχω σύζυγον καὶ θυγατέρα ὁμοῦ. Καὶ ἐγὼ καταστρέφω τὴν εὐτυχίαν μου... δὲν ἔχω πεποιθησιν εἰς τὴν καρδίαν ταύτην ἣτις εἶνε ἰδική μου, εἰς τὸν ἔρωτα τοῦτον ὅστις μοὶ προσεἰδιᾷ... καὶ δυσπιστῶ σήμερον ὡσεὶ οὐδέποτε γνωρίσας τὴν καρδίαν ταύτην καὶ τὸν ἔρωτα... Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη (ἰ ξ ἄ γ ε ι α ὕ τ ῆ ν ἐ κ τ οῦ θ υ λ α κ ι ο υ) ἂν ἠδυναμην ν' ἀπκλαγῶ αὐτῆς!... Ἀλλὰ... δὲν δύναμαι... Καθ' ἐκάστην αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ τὴν ἀνγκνῶσω πρὶν ἐγερθῶ, καὶ, πρὶν κατακλιθῶ, νὰ τὴν ἀνγκνῶσω καὶ πάλιν. (Ἀ ν α γ ι ν ὴ σ κ ε ι).

— «Μὲ διώκετε λοιπόν, καὶ, μετὰ μίαν ἐνωσιν ἣτις ἐφαίνετο ἀδιαλύτος, φέρετε ὡς πρόφασιν τὰ κκαθήκοντα καὶ τὰς τύψεις τῆς συνειδήσεώς σας ἵνα κκθραύσητε καρδίαν δι' ὑμᾶς καὶ μόνην ζωῶσαν! Ἀλλὰ, δι' οἰασδήποτε καὶ ἂν δικαιολογήσητε προφάσεως τὴν ἀληθῆ αἰτίαν τοῦ χωρισμοῦ τούτου, δὲν κκθὰ καλύψετε αὐτήν... Δὲν μὲ ἀγαπάτε πλέον!... κκθ' ἰδοὺ τὴν ἀλήθειαν!... Ἐὰν μὲ ἠγαπάτε, δὲν ἠθέκκθατε μοὶ κκθμιλήσει περὶ τοῦ συζύγου σας, περὶ τῆς κκθρησκείας, περὶ τῶν κκθθηκόντων. Τὶ σημαίνουσιν κκθαῦτα ἀπέναντι τοῦ ἀληθοῦς ἔρωτος; — Δὲν μὲ κκθαγαπάτε πλέον... Σὰς εἶμαι ὀκληρὸς... Μετανο-

«εἴτε οὐχὶ μόνον δι' ὅ,τι καλεῖτε ἔνοχον ἀδύναμιάν σας, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ὄρκους τοὺς ὁποίους μοὶ ἐκάματε. Εἶθε ἐλευθέρᾳ νὰ πραξήτε ὅπως θήλετε... Ἡ συνειδήσις σας ὅμως, — ὅ,τι καὶ ἂν κείπητε — θὰ σᾶς τύψῃ ὅταν θὰ μὲ ἰθυσίασετε, διότι «δὲν θὰ ἐπιζήσω μετὰ τὴν ἐγκαταλείψιν σας.»

ΟΡΛΑΝΔΟΣ

Ἄρλάνδος!... Καὶ τίποτε ἄλλο... οὐδεμία διέυθυνσις... οὐδεμία πληροφορία... Ἴδου τί εὖρον ἐσπέραν τινὰ πρὸ τῆς θύρας τῆς οἰκίας μου... Οὐδὲν ἀποδεικνύει ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη διευθύνεται εἰς τὴν Μάρθαν... εἰς τὰς σχέσεις ἡτῆς, εἰς τὰς ἰδικὰς μου, οὐδεὶς ὁ ὀνομαζόμενος Ἄρλάνδος... Νὰ ἠγάπησεν ἄγνωστον τινὰ ξένον;... Ἀδύνατον!... Πόσαις φοραῖς ἐκόντευσα νὰ τῆς δεῖξω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, καὶ δὲν ἐτόλμησα!... Ἐὰν εἶνε ἀθῶα, θὰ μὲ συγχωρήσῃ ποτὲ διὰ τὴν αἰσχρὰν ὑποψίαν;... Ἐὰν δὲ εἶνε ἔνοχος, δὲν θὰ τὸ μάθω δυστυχῶς πολὺ γρήγορα; ὦ! ποῖος σκληρὸς δισταγμὸς! ποῖα τρομερὰ ζήλοτυπία! Δὲν ἦτο ἀρκετὸν νὰ ὑποστῶ πάσας τὰς δυστυχίας τῆς πατρίδος μου, δὲν ἤρκει ὁ πόλεμος, ἡ ἥττα, ἡ καταστροφὴ! Εἰς τόσα κακὰ, ἦτο ἀνάγκη νὰ προστεθῶσι καὶ τὰ βάσανα ταῦτα, τὰ ὅποια κατασπκράσσουν τὴν καρδίαν μου;

(Πίπτει, ἐν λυγμοῖς ἐπὶ ἔδρας τινὸς πρὸ τοῦ γραφείου, κρατῶν τὴν κεφαλὴν ἐν ταῖς χερσὶ. Ἡ ἐπιστολὴ μένει ἀνοικτὴ ἐπὶ τῆς τραπέζης, πλησίον αὐτοῦ).

ΣΚΗΝΗ ΙΙΙ

ΙΑΚΩΒΟΣ καὶ ΟΡΛΑΝΔΟΣ

(Ἡ θύρα ἢ ἐν τῷ βᾶθει ἀνοίγεται βιαίως. Ὁ Ἄρλάνδος εἰσορμᾷ εἰς τὴν αἰθουσαν Μολις εἰσῆλθε, πίπτει ὁ μανδύας του. Φέρει εὐρείαν αἵματος κηλίδα ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ὤμου).

ΟΡΛΑΝΔΟΣ. Σώσατέ με, κύριε, πρὸς Θεοῦ! σώσατέ με!

ΙΑΚΩΒΟΣ. Τίς εἰσθε; Πόθεν ἔρχεσθε; Πῶς εἰσῆλθετε ἐδῶ;

ΟΡΛΑΝΔΟΣ. Ἡ κιγκλὶς τῆς ἐπαύλεώς σας ἦτο ἀνοικτὴ... Καταδιώκομαι... Εἰσῆλθον μετὰ τῆς ἐλπίδος ὅτι θὰ εὐρῶ ἀγαθὴν τινὰ ψυχὴν, ἥτις θὰ μὲ βοηθήσῃ... θὰ μὲ κρύψῃ... Εἶμαι πληγωμένος...

ΙΑΚΩΒΟΣ. Πληγωμένος... πῶς;... ἀπὸ ποῖον;... Τίς εἰσθε, ἐπαναλαμβάνω;

ΟΡΛΑΝΔΟΣ. Εἶμαι ὁ κόμης Φωδοᾶ, γάλλος, ἀξιωματικὸς τοῦ ἐπιτελείου... Ἀπόψε ὁ στρατηγὸς μου ἐδήλωσε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ μάθῃ λεπτομερεῖαν, τινὰς περὶ τῶν θέσεων τῶν ἀπέναντι ἐχθρῶν μας... Ἀπητεῖτο ἀνθρωπὸς τις καλῆς θελήσεως καὶ δραστήριος διὰ νὰ κατασκοπεύσῃ... προσεφέρθη ἐγώ... Ὑπὸ τὸ ἔνδυμα τοῦτο, τῇ συνδρομῇ τῆς νυκτός, διῆλθον τὰς ἐμπροσθοφυλακὰς, ἐμείνα ὄρις τινὰς ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν, ἐμελέτησα τὰ σχέδια των, τὰς κινήσεις των, τὰς διατάξεις των. Ἡ μάχη ὅμως ἤρχισε προτιτέρα ἀφ' ὅ,τι ἠλπίζον καὶ οἱ πρῶτοι κανονισολι-

σμοὶ ἀντήχησαν πρὶν δυνηθῆν νὰ πληροφορήσω τὸν στρατηγόν μου περὶ τῶν ὄσων εἶχον ἰδεῖ καὶ ἀκούσει. Προσεπαθήσα τότε νὰ φθάσω μέχρις αὐτοῦ, ὅπως ἠδύναμην, ἀλλὰ ἐν τῇ βίᾳ μου νὰ φύγω, ἐπροδόθην... συνέλαβον ὑποψίας περὶ ἐμοῦ... ἤκουσα ὅτι ἐδίεδετο διαταγὴ νὰ μὲ συλλάβουν... ἐπήδησα ἐπὶ ἵππου, τὸν ἐκέντησα μέχρις αἵματος διὰ τῶν πτερνηστήρων... ἡ σύγχυσις διηκυκλόνη τὴν φυγὴν μου... Ἐτρέξα ὡς παράφρων διὰ δασῶν καὶ πεδιάδων, ὑπὸ τὰς σφαίρας τῶν πυροβόλων, περιβληθεὶς ὑπὸ τοῦ καπνοῦ τῆς πυρίτιδος... Δέκα ἵππεῖς ἔτρεχον ὀπισθὲν μου, μετ' ἀγρίων κραυγῶν... Ὑπῆρξε στιγμή καθ' ἣν ἐνόμισα ὅτι ἐσώθην... Αἶφνης κατελήφθη ὑπὸ καταιγιδοῦ σφαιρῶν... Στρατιῶται τινὲς ἐμπόδιζον τὴν πορείαν μου... ὁ ἵππος μου ἔπεσε νεκρὸς... ἄλλη δὲ τις σφαῖρα μ' ἐπλήγωσε κατὰ τὸν δεξιὸν ὤμον... ἐν τούτοις, ὅμως, ἠδυνήθην ν' ἀπαλλαγῶ, καὶ εὐρέθην, ἄγνωστον πῶς, εἰς καλύβην τινὴ χωρικῶν, ἐν τῷ δάσει, εἰς ὀλίγων χιλιομέτρων ἀπόστασιν ἐντεῦθεν.

Οἱ ἀγαθοὶ ἐκεῖνοι ἄνθρωποι ἐμερίμνησαν περὶ ἐμοῦ, μ' ἐπλυνον, μοὶ ἔδωσαν τὴν πληγὴν... ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῶν παρουσία μου ἦτο διαρκὴς δι' αὐτοὺς κίνδυνος, ἠθέλησα ν' ἀναχωρήσω... δὲν μ' ἐκράτησαν... Τί νὰ εἶπω;... Ἐφοβοῦντο...

Ἐπλανήθην ἐπὶ πολλὴν ὄραν, ὑποφέρων φρικτῶς ἐκ τῆς πληγῆς, κεκοπιακῶς, ζητῶν ἄσυλον. Ἡ οἰκία σας προσεφέρθη εἰς τὰ βλέμματά μου... διευθυνόμεν δ' ἐνταῦθα ὅτε ἡ τύχη ἔφερεν ἐκ νέου ἐνώπιόν μου τοὺς κυνηγησαντάς με... Διέφυγα καὶ πάλιν ἐκ τῶν χειρῶν των, καὶ, ἰδοῦ, εἶμαι ἐδῶ...

ΙΑΚΩΒΟΣ. Δυστυχῆς νέος!

ΟΡΛΑΝΔΟΣ. Ἡ ζωὴ μου εἶνε εἰς γείρας σας, κύριε... Οἱ νόμοι εἶνε ἄκαμπτοι. Δὲν φοβοῦμαι τὸν θάνατον, τὸ ὀρκίζομαι, ἀλλὰ ν' ἀποθάνω χωρὶς νὰ πολεμήσω, ν' ἀποθάνω τυφεκισθεὶς ὡς ἄνδρος, ὦ! τοῦτο...

ΙΑΚΩΒΟΣ. Ἐνταῦθα εἰσθε ἀσφαλῆς, εἰς τὴν οἰκίαν μου δέχομαι τοὺς πληγωμένους ἀμφοτέρων τῶν στρατῶν, καὶ οὐδεὶς θὰ ἔλθῃ νὰ σᾶς ζητήσῃ...

ΟΡΛΑΝΔΟΣ. Μὲ εἶδον εἰσερχόμενον, κύριε, εἰς τὴν ἐπαυλιν ταύτην, οἱ καταδιώκοντές με δὲν ἦσαν εἰμὴ εἰς πεντακοσίων μέτρων ἀπόστασιν.

ΙΑΚΩΒΟΣ. Θὰ σᾶς κρύψω, τὸ ἐπαναλαμβάνω, μὴ φοβείσθε. Πρὸ παντὸς ἄλλου ὅμως, ἄς φροντισώμεν περὶ τῆς πληγῆς. Ὅταν δὲ θὰ δυνηθῶ, χωρὶς νὰ ἐγείρω ὑποψίας, θὰ καλέσω τὸν χειροῦργον... (ἔ τ ο ι ε μ ᾶ ζ ε τ α ι ν ᾶ ἐ ξ ε τ ᾶ σ η τ ῆ ν π λ η γ ῆ ν τ ο υ).

ΟΡΛΑΝΔΟΣ (ἔπομακρύνων αὐτόν). Ὅχι, κύριε, σᾶς παρακαλῶ, εἰσθε πλέον συγκεκινημένος ἐμοῦ... Εἶνε ἀνάγκη νὰ ἔχη τις τὴν καρδίαν καὶ τὴν χεῖρα συνειθισμέναν εἰς τοῦτου τοῦ εἶδους τὰ πράγματα... προτιμῶ νὰ περιμένω τὸν ἱατρὸν. Ἡ πληγὴ μου εἶνε βρεῖα, βαρυτάτη μάλιστα, ἀλλὰ ἡ αἱμορραγία ἔπαυσε... Ἐχω, ἄλλως τε σπουδαίαν τινὰ χάριν νὰ σᾶς ζητήσω.

ΙΑΚΩΒΟΣ (ἐξάγει ἐξ ἐρμαρίου ποτήριον, ὅπερ πληροῖ οἴνου). Πῶς τουλάχιστον τοῦτο ἠσυχάσετε.

ΟΡΛΑΝΔΟΣ (πίνει). Εὐχαριστῶ, κύριε. Τώρα δὲ, ἀκούσατέ με. Ὁ καιρὸς ἐπαίγει... οἱ ἐχθροὶ δύναν-

ται νὰ φθῶσι καὶ αἰσθάνομαι ἑμαυτὸν τόσον ἐσθενῆ...

ΙΑΚΩΒΟΣ. Ὅμιλεῖτε... σὰς ἀκούω.

ΟΡΛΑΝΔΟΣ. Κύριε, δὲν σὰς γνωρίζω. Εἰσθε ὅμως γάλλος, καὶ σὰς θεωρῶ τίμιον ἄνθρωπον. Τὴν νύκτα, ὅταν ἔλαβον τὴν διαταγὴν ν' ἀναχωρήσω, εἶθισα ἐν τῷ φακέλλῳ τούτῳ μετάλλιον τι (ἐξάγει τὸν φακέλλον ἐκ τοῦ θυλακίου). Ἐλαβον αὐτὸ παρά τινος προφιλεστάτης μοι γυναικὸς, ὅταν μὲ ἠγάπα, τὸ ἐφύλαξα πάντοτε θρησκευτῶς καὶ οὐδέποτε ἐχωρίσθην αὐτοῦ ἐν ὥρᾳ κινδύνου... Ἦτο δι' ἐμὲ εἰδός τι φυλακτοῦ... Εἶχον ἀποφασίσει νὰ τὸ ἐγκαταλείψω μόνον ὅταν θὰ ἔχανον πᾶσαν ἐλπίδα νὰ ζήσω..., Τὴν ἐλπίδα ταύτην τὴν ἀπώλεσα... Αἰσθάνομαι ὅτι ἀποθνήσκω...

ΙΑΚΩΒΟΣ. Δὲν πρέπει νὰ ἀπελπίζεσθε... Ὁ φόβος σας εἶνε ὑπερβολικός...

ΟΡΛΑΝΔΟΣ. Ὅχι, ὄχι. Ἡ σφαῖρα αὕτη ἐπέφερε φοβεράς ζημίας ἐδῶ (δεικνύει τὸ στῆθος του)... Ἐκτὸς δε τούτου διατρέχω κίνδυνον νὰ μὲ ἀνακαλύψωσιν ἐδῶ... Ἡ ἐπιθυμία σας ὅπως μὲ σώσητε θ' ἀποβῆ ματαία ἀπέναντι τῆς τύχης τῆς καταδικούσης με... Τί νὰ σὰς εἶπω; Ἦλθεν ἡ ὥρα ν' ἀποδώσω τὸ προσφιλές μοι τοῦτο μετάλλιον εἰς ἐκείνην. ἦτις μοὶ τὸ ἐδώρησεν. Δὲν εἶχεν ἀξίαν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰμὴ διότι προήρχετο ἐξ αὐτῆς. Ἴσως καὶ εἰς αὐτὴν θὰ εἶνε προσφιλές διότι τὸ εἶχον ἐγώ... Ὅπωςδήποτε, τὸ μετάλλιον τοῦτο θὰ τὴν βεβαιώσῃ ὅτι ὁ νοῦς μου ἦτο ἐστραμμένος πρὸς αὐτὴν κατὰ τὰς ὑστάτας ταύτας στιγμὰς... Θέλετε κύριε, νὰ δεχθῆτε τὴν φροντίδα νὰ τῇ παραδώσητε τὸ κόσμημα τοῦτο;

ΙΑΚΩΒΟΣ. Θὰ ζήσητε, κύριε, εἶμαι βέβαιος. Ἐὰν ὅμως ἡ ὑπόσχεσις ἐνὸς τιμίου ἀνθρώπου δύναται νὰ σὰς παρηγορήσῃ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, ἀναλαμβάνω τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐκτελέσω πιστῶς τὴν θέλησιν σας.

(ἀκολουθεῖ)